

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης
Εαρινό Εξάμηνο 2018

“Φιλοσοφία των Κοινωνικών Επιστημών”

Διδάσκων	Καθ. Χ. Μαντζαβίνος
Συμμετέχοντες	Μεταπτυχιακοί φοιτητές του Τμήματος Ι.Φ.Ε. Σεμινάριο
Ημέρα και Ώρα Μαθήματος	Το μάθημα θα λαμβάνει χώρα κάθε Δευτέρα 18:00 - 21:00
Αίθουσα	Γκουνταρούλη (Κτήριο ΙΦΕ)
Περιγραφή του Μαθήματος	<p>Τι εννοούμε όταν λέμε ότι μπορούμε να εξηγήσουμε ένα κοινωνικό φαινόμενο; Ποιές εξηγήσεις είναι καλές; Οι κοινωνικές δομές κατανοούνται καλύτερα ως συστήματα νόμων και δυνάμεων ή ως δίκτυα νοημάτων και πρακτικών; Η κοινωνική πράξη συνιστά ορθολογική συμπεριφορά ή αποτελεί είδος αυτοέκφρασης; Οφείλουν οι κοινωνικές επιστήμες να επιχειρούν να εξηγήσουν τα κοινωνικά γεγονότα κατά το πρότυπο των φυσικών επιστημών ή να τα κατανοήσουν εκ των έδων με ιδιαίτερες μεθόδους; Υπάρχουν κοινωνικοί νομοί; Ή για να το θέσουμε πιο προκλητικά: τι διαφοροποιεί μιά κοινωνική θεωρία από ένα παραμύθι;</p> <p>Το σεμινάριο δίνει απάντηση σε όλα αυτά τα ερωτήματα και είναι δομημένο σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος θα πραγματευτούμε το κλασικό εγχειρίδιο του Alexander Rosenberg: Φιλοσοφία των Κοινωνικών Επιστημών του οποίου η ελληνική μετάφραση μόλις έχει κυκλοφορήσει. Στο δεύτερο μέρος θα ασχοληθούμε με το βιβλίο του Brian Epstein: The Ant Trap. Rebuilding the Foundations of the Social Sciences, Oxford University Press 2015, το οποίο κέρδισε το Lakatos Award, το πιο σημαντικό βραβείο στην φιλοσοφία της επιστήμης, πέρυσι. Έτσι, μετά από μία καλή εισαγωγή στο πεδίο στο πρώτο μισό του μαθήματος, θα προχωρήσουμε στο δεύτερο μισό σε μία σε βάθος ανάλυση κάποιων θεμελιωδών προβλημάτων της φιλοσοφίας των κοινωνικών επιστημών.</p>
Τρόπος Εξέτασης	Προφορική παρουσίαση των διδακτικών ενοτήτων κατά την διάρκεια του σεμιναρίου και γραπτή εργασία στο τέλος του σεμιναρίου.
Τρόπος Επικοινωνίας	Με email στο: cmantzavinos@phs.uoa.gr

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης

Εαρινό Εξάμηνο 2018

Εγχειρίδια Alexander Rosenberg: Φιλοσοφία των Κοινωνικών Επιστημών, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2017
Brian Epstein: The Ant Trap. Rebuilding the Foundations of the Social Sciences, Oxford: Oxford University Press, 2016.

Πρόγραμμα

1. Γενική Εισαγωγή

Alexander Rosenberg: Φιλοσοφία των Κοινωνικών Επιστημών.
Κεφ. 1: Τι είναι η φιλοσοφία των κοινωνικών επιστημών;

2. Φυσιοκρατία/Ερμηνεία

Alexander Rosenberg: Φιλοσοφία των Κοινωνικών Επιστημών.
Κεφ. 2: Το μεθοδολογικό χάσμα: Φυσιοκρατία/Ερμηνεία
Κεφ. 3: Η εξήγηση της ανθρώπινης δράσης

3. Πράξεις και Προθετικότητα

Alexander Rosenberg: Φιλοσοφία των Κοινωνικών Επιστημών.
Κεφ. 4: Πράξεις, προθετικότητα και το πρόβλημα των σχέσεων νου-σώματος
Κεφ. 5: Ο συμπεριφορισμός στις κοινωνικές επιστήμες

4. Η Θεωρία Ορθολογικής Επιλογής

Alexander Rosenberg: Φιλοσοφία των Κοινωνικών Επιστημών.
Κεφ. 6: Θεωρία των ορθολογικών επιλογών: προβλήματα
Κεφ. 7 Κοινωνική ψυχολογία και κατασκευή της κοινωνίας

5. Ολισμός και Αντιαναγωγισμός

Alexander Rosenberg: Φιλοσοφία των Κοινωνικών Επιστημών.
Κεφ. 8: Η φιλοσοφία των κοινωνικών επιστημών στην ηπειρωτική Ευρώπη
Κεφ. 9: Ολισμός και αντιαναγωγισμός στην κοινωνιολογία και στην ψυχολογία

6. Λειτουργισμός

Alexander Rosenberg: Φιλοσοφία των Κοινωνικών Επιστημών.
Κεφ. 10: Ο λειτουργισμός ως ερευνητικό πρόγραμμα
Κεφ. 11: Κοινωνιοβιολογία: καθιερωμένο πρότυπο στις κοινωνικές επιστήμες

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης
Εαρινό Εξάμηνο 2018

7. Ερευνητική Ηθική στις Κοινωνικές Επιστήμες

Alexander Rosenberg: Φιλοσοφία των Κοινωνικών Επιστημών.
Κεφ. 12: Θεωρίες για την πολιτισμική εξέλιξη
Κεφ. 13: Ερευνητική ηθική στις κοινωνικές επιστήμες

8. Αξιολογικά Ουδέτερη Κοινωνική Επιστήμη;

Alexander Rosenberg: Φιλοσοφία των Κοινωνικών Επιστημών.
Κεφ. 14: Γεγονότα και αξίες στις επιστήμες που μελετούν τον άνθρωπο
Κεφ. 15: Οι κοινωνικές επιστήμες και τα διαχρονικά φιλοσοφικά ερωτήματα

9. Foundations of the Social Sciences, Old and New - Part One

Brian Epstein: The Ant Trap. Rebuilding the Foundations of the Social Sciences

Part One: Foundations, Old and New (Chs. 1-5)

10. Foundations of the Social Sciences, Old and New - Part One

Brian Epstein: The Ant Trap. Rebuilding the Foundations of the Social Sciences

Part One: Foundations, Old and New (Chs. 6-9)

11. Groups and the Failure of Individualism

Brian Epstein: The Ant Trap. Rebuilding the Foundations of the Social Sciences

Part Two: Groups and the Failure of Individualism (Chs. 10-14)

12. Groups and the Failure of Individualism

Brian Epstein: The Ant Trap. Rebuilding the Foundations of the Social Sciences

Part Two: Groups and the Failure of Individualism (Chs. 15-18)

13. Γενική Ανασκόπηση